

YTTRANDE

2020-06-04 Ärendenr:
NV-02565-20

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av energimarknadsinspektionens rapport med förslag för genomförande av EU-lagstiftning på elmarknadsområdet samt för genomförande av vissa delar av det omarbetade förnybartdirektivet (I2020/00602/E)

Sammanfattning

Naturvårdsverkets yttrande behandlar ett antal förslag som vi anser särskilt viktiga för att möjliggöra klimat- och energiomställningen. Därutöver föreslår vi en tydligare definition av fjärrkyleverksamhet i Fjärrvärmelagen (2008:263). Naturvårdsverket har inga synpunkter på övriga förslag i rapporten.

Naturvårdsverket anser att det i jämförelseverktyget för elavtal ska vara enkelt att hitta information som underlättar val av el från förnybara energikällor.

Naturvårdsverket håller med Energimarknadsinspektionen om att energigemenskaper kan bidra till energi- och klimatomställningen, men anser att det finns outnyttjad potential i konceptet som hålls tillbaka av olika typer av hinder. Naturvårdsverket menar att analysen av hinder är bristande och att rapportens förslag om att energigemenskaper definieras som juridisk person är en otillräcklig åtgärd för att potentialen ska tillvaratas fullt ut.

Naturvårdsverket tillstyrker förslagen om nätutvecklingsplaner och egenanvändare som vi bedömer främjar uppfyllandet av målet om 100% förnybart energisystem till 2040.

Gällande förslaget om krav på fjärrvärme- och fjärrkyleföretag att tillhandahålla uppgifter om deras energiprestanda och andel förnybar energi anser Naturvårdsverket att begreppet energiprestanda behöver definieras efter samråd med Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket väljer att tillstyrka två förslag som vi anser särskilt viktiga för att möjliggöra klimat- och energiomställningen. För några av förslagen har vi synpunkter som handlar om begrepp och förtydliganden och för några av förslagen bedömer vi att med vissa justeringar finns potential att i ännu högre utsträckning bidra till omställningen. Naturvårdsverket har inga synpunkter på övriga förslag i rapporten.

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Naturvårdsverket menar att förslaget till definition av fjärrkyleverksamhet i Fjärrvärmelagen (2008:263) 1 a § andra stycket är otydligt och bör ha en annan lydelse för att bättre stämma överens med nuvarande bestämmelser om fjärrvärmeverksamhet i samma paragraf och därför att det är kyla som säljs och inte bäraren av värmeenergi.

Rapportens förslag	Naturvårdsverkets förslag
En fjärrkyleverksamhet omfattar även produktion och försäljning av den <i>bärare av värmeenergi</i> som distribueras i rörledningarna, om den som bedriver distributionen av bäraren av värmeenergi även bedriver produktionen och försäljningen.	En fjärrkyleverksamhet omfattar även produktion och försäljning av den <i>kyla</i> som distribueras i rörledningarna, om den som bedriver distributionen av bäraren av värmeenergi även bedriver produktionen och försäljningen av <i>kylan</i> .

5.13 Verktyg för att jämföra erbjudanden (artikel 14)

Naturvårdsverket anser att det i ett jämförelseverktyg för elavtal ska vara enkelt att jämföra miljöavtal och att hitta information som underlättar val av el från förnybara energikällor.

Naturvårdsverket tillstyrker därför förslaget att i ellagen (1997:857) 9 kap. 32 § ange att nätmyndigheten får redovisa ytterligare uppgifter om elleverantörer eller erbjudanden i ett jämförelseverktyg för erbjudanden från olika elleverantörer, i syfte att underlätta för kunderna och säkerställa att de har tillgång till all relevant information, samt att i 36 § ange att regeringen får meddela föreskrifter om hur en tydlig jämförelse baserad på objektiva kriterier ska göras.

Naturvårdsverket föreslår att dessa föreskrifter ska ha en bestämmelse om att jämförelseverktyget på ett lättillgängligt sätt ska visa elens miljöpåverkan.

5.15 Ny lag om energigemenskaper (artikel 16 i elmarknadsdirektivet och artikel 22 i förnybartdirektivet)

Naturvårdsverket anser att det är bra att energigemenskaper definieras juridiskt och att ett regelverk för dessa tas fram. Så som konstaterats av Energimarknadsinspektionen kan energigemenskaper bidra till energi- och

klimatomställningen i och med att de möjliggör för nya aktörer att investera i förnybar energi och energitjänster som är viktiga för omställningen av energisystemet. Energigemenskaper är inte enbart betydelsefullt direkt för utbyggnaden av förnybar energi men även för acceptansen av förnybara energislag. Vidare så finns det en rättvisedimension i det att de som inte äger en fastighet ska ges möjlighet att investera i energiproduktion.

Behovet av att identifiera och undanröja hinder för energigemenskaper lyfts i elmarknadsdirektivet artikel 58 punkt 1z (för medborgarenergigemenskaper) samt i förnybartdirektivet artikel 22 punkt 3 (för gemenskaper för förnybar energi). Vidare lyfts i förnybartdirektivet artikel 22 punkt 4 att medlemsstaterna ska främja och underlätta utvecklingen av gemenskaper för förnybar energi. Energimarknadsinspektionen konstaterar att inga omotiverade hinder finns för gemenskaper för förnybar energi samt att gemenskapen och dess medlemmar har samma rättigheter och skyldigheter som andra aktörer och kunder (s. 348). Naturvårdsverket menar dock att analysen av hinder är bristande och att rapportens förslag om att energigemenskaper definieras som juridisk person är en otillräcklig åtgärd för att möjliggöra och främja dessa.

Energimarknadsinspektionen menar själva att det nya förslaget inte innebär några ”påtagliga fördelar jämfört med befintligt regelverk”, samtidigt som man inte förväntar sig att energigemenskap som juridisk form kommer nyttjas i särskilt stor grad (s. 592). Givet att vi anser att energigemenskaperna har en viktig roll att spela för omställningen till ett energisystem i linje med klimatmålen, men att vi samtidigt bedömer att dessa inte kommer uppstå spontant, så bör en större vikt läggas på hindersanalys och behovet av åtgärder för främjande.

En aspekt i detta sammanhang är skillnader mellan energigemenskaper och mikroproducenter vad gäller skatteavdrag och åtnjutande av andra typer av fördelar. Det faktum att energigemenskaper inte gynnas på samma sätt som mikroproducenter i detta hänseende kan vara problematisk både ur ett fördelningsperspektiv och med avseende på kostnadseffektivitet.

Naturvårdsverket saknar även en konsekvensanalys av hur förslaget kan komma att påverka de befintliga energigemenskapsliknande verksamheterna i Sverige, såsom bostadsrättsföreningar med egen energiproduktion eller vindkraftkooperativ.

5.24 Nätutvecklingsplaner (artikel 32.3 – 32.5)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att integrera systemansvariga för distributionssystem med färre än 100 000 kunder i kravet på att upprätta och lämna in nätutvecklingsplaner. Förslaget innebär bättre förutsättningar för ökad produktion av förnybar el, exempelvis solkraft, som bedöms få en betydande påverkan i distributionsnäten. Det möjliggör också nya förutsättningar i distributionssystemen som bidrar till ökad laddning av elbilar, efterfrågefleksibilitet, energieffektivitet, ökad andel vindkraft mm som också kommer att ha påverkan på systemstrukturen. Förslaget främjar därmed uppfyllandet av målet om 100% förnybart energisystem till 2040 och målet om

att Sveriges utsläpp inom inrikes transporter ska minska med 70% till 2030, jämfört med 2010.

5.38 Egenanvändare av förnybar energi (artikel 21.2 i förnybartdirektivet)

Naturvårdsverket tillstyrker förslagen om de avgifter som ska tas bort för mikroproducenter, eftersom förslaget bedöms undanröja hinder gällande produktion av el från mikroproducenter. Naturvårdsverket har i ett tidigare yttrande¹ ställt sig positiva till ett förslag i elmarknadslagen om att kravet att en mikroproducent ska vara nettoanvändare av el för att undantas från nätavgiften för inmatning ska utgå. Förslagen bedöms främja uppfyllandet av målet om 100% förnybart energisystem till 2040.

5.40 Fjärrvärme och fjärrkyla (artikel 24 i förnybartdirektivet)

Naturvårdsverket noterar att begreppet energiprestanda inte definieras i regelverket. Energiprestanda bör spegla förhållanden som är viktiga för att nå miljömålen och ett hållbart energisystem såsom exempelvis resurseffektivitet. Naturvårdsverket föreslår därför att Energimarknadsinspektionens föreskrifter om information till kunder om energiprestanda och andelen förnybar energi ska utformas efter samråd med Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, handläggarna Martin Boije, Dag Henning, Nora Smedby samt Sebastian Dahlgren Axelsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Björn Risinger

Martin Eriksson

Kopia till:
i.e.remissvar@regeringskansliet.se

¹ NV-06412-17, Yttrande över promemorian Elmarknadslag (DS 2017:44) (M2017/02261/Ee)